

Gedeukt imago

De krantekoppen lieten aan duidelijkheid niets te wensen over: 'Arbeidsinspectie functioneert rommelig en slecht'; 'Arbeidsinspectie gaat efficiënter werken met bestaande mankracht'; en de m.i. meest ontluisterende: 'Kritiek erkend: Arbeidsomstandigheden in Nederland zijn slecht'.

Hierbij moest ik toch even heel diep slikken. Want wat zei ik op het laatste internationale congres tegen mijn collega's: Nederland bevindt zich wat arbeidsomstandigheden betreft duidelijk in de voorhoede.

Ik voel mij tot leugenaar gemaakt. Nu zijn journalisten niet voor één kop te vangen en had ik dus duidelijk moeten lezen: 'Arbeidsomstandigheden in Nederland zijn slecht, maar zeker niet slechter dan...' Helaas, zover ging de nuancering niet. Maar wat zeur ik, men geeft het zelf toe.

Al jaren werd en wordt intern bij DGA de navel bestudeerd, op zoek naar een meer efficiënte werkwijze. Eerst dwaalde jaren het PAO-spook in huis rond om vervolgens, misschien gezien de leeftijd van het ambitieuze project tot Arbo '91 te worden herbenoemd. Alle inspanningen om het binnen de eigen veste te houden ten spijt, het uitlekken van het Rekenkamerrapport stelt DGA nu voor een fait accompli.

Hoe ernstig is de situatie? Enkele in 1988 gesignaleerde tekortkomingen uit een vertrouwelijk rapport: 'De externe gerichtheid van de dienst is weinig ontwikkeld, en ook intern zijn er tal van zwakke plekken in de organisatie' – Op districtsniveau is het management ontoereikend. Men beschikt niet over instrumenten, men is niet adequaat getraind, er zijn geen stimulerende voorbeeldfuncties en er wordt weinig leiding gegeven. De dienstleiding symboliseert voor de mensen in de organisatie het beeld van de technisch-bureaucratische traditie.

Geluiden die er niet om liegen. Intern was men al lang bekend met de eigen tekortkomingen. Het Rekenkamerrapport bevatte dus niet echt veel nieuws voor de insiders.

En toch brengt zoets pas echt de zaak in beweging. DGA moet nu wel. Al betonen DGAers her en der in de lande een onvoorwaardelijk geloof in de goede weg die men reeds eerder ingeslagen is. En wellicht hebben zij gelijk met te stellen dat het Rekenkamerrapport misschien al achterhaald en te hard in haar oordeel is.

Dat de AI in 1991 een heel ander gezicht zal hebben. Dat de werkwijze gaat verschuiven van reactief (klachtenbehandeling, onderzoek) naar actief (VGW-brede aanpak gevolgd door specialistische inspectie, auditing netwerkbenadering en voorlichting). Prima. De AI wordt slagvaardiger. Daar kunnen wij alleen maar gelukkig mee zijn. Maar voor de buitenwacht staat vooralsnog: AI functioneert rommelig en slecht. Voordat men die bluts in het imago weer uitgedeukt heeft, zullen er heel wat PR-adviseurs een aardig belegde boterham aan gaan verdienen.

Godfried Korstjens